

Vinařský věstník

10

2021

Obsah:

Z domova	2
Nebezpečné a falšované potraviny – víno (říjen 2021)	5
Ze zahraničí	6

jihomoravský kraj

Ve spolupráci s Jihomoravským krajem zpracoval SVČR
Produkováno s podporou Vinařského fondu ČR.

Z domova

Zemědělské a potravinářské organizace vyzvaly europoslance k odmítnutí některých článků evropské strategie Farm to Fork

Tisková zpráva 13. 10. 2021 – Agrární komora České republiky, Potravinářská komora České republiky, Zemědělský svaz České republiky, Iniciativa zemědělských a potravinářských podniků a Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora se obrátily na členy Evropského parlamentu. Organizace vyzvaly v dopise europoslance, aby hlasovali o některých článcích evropské strategie Farm to Fork samostatně a odmítli je. Závěry nově zveřejněných dopadových studií, podle kterých dojde v souvislosti s cíli Farm to Fork například k prudkému propadu zemědělské produkce, považují zmíněné organizace za znepokojivé a zásadní pro evropské zemědělství.

„Závěry dopadových studií Amerického federálního ministerstva zemědělství a organizace Copa-Cogeca považujeme za znepokojivé a zásadní pro budoucnost evropského zemědělství. Hlavním úkolem evropského, respektive českého zemědělství a potravinářství, je vyrábět kvalitní potraviny pro obyvatele za dostupné ceny. Cíle Evropské unie by měly být v rovnováze s ohledem na plnění této role evropských zemědělců a potravinářů,“ řekl prezident Agrární komory ČR Jan Doležal.

Výše vyjmenované organizace, které sdružují většinu českých a slovenských zemědělců a potravinářů proto vyzvaly členy Evropského parlamentu, aby zohlednili výsledky zmíněných dopadových studií při hlasování o strategii Farm to Fork (Od zemědělce ke spotřebiteli či Z farmy na vidličku), které se uskuteční v příštích týdnech, pravděpodobně již 19. října. Současně je požádaly o změnu formy hlasování, tedy aby vedle strategie Farm to Fork jako celku hlasovali o některých jejích článcích samostatně, a měli tak možnost je odmítnout.

Z pohledu těchto organizací jsou nejvíce problematické články s označením 9, 88 a 101. Článek 9 požaduje snížení zemědělských emisí některých plynů o 20 až 30 procent. Následkem tohoto článku by podle studií Copa-Cogeca došlo k významnému poklesu produkce evropského zemědělství, zvýšení počtu lidí pociťujících nedostatek potravin nejméně o 22 milionů a současně snížení vývozu zemědělsko-potravinářských výrobků a zvýšení dovozu ze třetích zemí.

Dalším sporným článkem je číslo 88, který stanovuje jednotné standardy pro zdravé stravování v rámci Evropské unie, přičemž národní stravovací doporučení se v jednotlivých členských státech EU liší a jsou ovlivněna kulturními tradicemi, geografickou polohou, regionálními specifiky a rozličnými klimatickými podmínkami.

Článek 101 vyzývá k tomu, aby ceny potravin reflektovaly skutečné náklady na produkci a pomohly spotřebiteli s výběrem správných potravin. Současně pracuje s různými definicemi, jako je například „udržitelný výběr potravin“, „udržitelný potravinový systém“ a „nezdravé jídlo“, přičemž neexistují jasné definice těchto pojmů. Zároveň by udržitelnost měla být posuzována z hlediska sociálního environmentálního a ekonomického.

„Současný návrh počítá s několika cíli, které jsou spolu ve vzájemném rozporu. Například je cílem snížení emisí metanu z chovů, což povede ke snížení stavů hospodářských zvířat. Tím vznikne vyšší potřeba dodání živin, ale jiný cíl stanovuje snížení spotřeby těchto živin. Hrozí tak nejen ztráta úrodnosti, ale i ztráta organické hmoty a tím poškození zemědělských pozemků,“ uvedl předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha.

„Strategie Od zemědělce ke spotřebiteli představuje příležitost pro zlepšení životního stylu, zdraví a životního prostředí. Otázka zní za jakou cenu? Plánovaná přeměna bude velice nákladná,

není jasné, jakým způsobem ji budeme financovat, jak rychle a v jakém sledu ji budou realizovat ostatní členské státy, nutná bude revize Společné zemědělské politiky a v neposlední řadě nutnost úzké spolupráce soukromého sektoru. Z globálního pohledu je nezbytné, aby stejnou míru aktivity jako EU vykazovali i ostatní světoví hráči. V opačném případě tak nedojde k žádnému snížení globálních emisí a úsilí EU například o uhlíkovou neutralitu bude zmařeno. Strategie Od zemědělce ke spotřebiteli představuje řadu nových ambiciózních cílů v oblasti zdravého životního stylu, zdraví a životního prostředí a ve vztahu k informacím poskytovaným spotřebitelům, označování potravin, které pro výrobce budou představovat značnou administrativní zátěž a nemalé finanční náklady na změnu obalů. Přitom to není tak dlouho, co se výrobci přizpůsobovali Nařízení 1169/2011. Tyto změny jsou zvláště pro malé podniky velmi zatěžující,“ řekla prezidentka Potravinářské komory ČR Dana Večeřová.

Strategie Farm to Fork je součástí Zelené dohody pro Evropu, která má přispět k dosažení uhlíkové neutrality v Evropě do roku 2050. Za tímto účelem byly stanoveny cíle pro zemědělství omezit do roku 2030 spotřebu pesticidů o 50 procent a minerálních hnojiv o 20 procent. Evropská unie však dosud nepředstavila dopadové studie na evropské zemědělství a nestanovila cíle pro jednotlivé členské státy EU.

Dopadové studie Zelené dohody pro Evropu vypracovalo a zveřejnilo Americké federální ministerstvo zemědělství USDA a nyní představila vlastní studie organizace Copa-Cogeca, která zastupuje hlavní evropské organizace sdružující zemědělce včetně Agrární komory ČR, Zemědělského svazu ČR a Slovenské poľnohospodárske a potravinárske komory.

ZDROJ: AGRÁRNÍ KOMORA ČESKÉ REPUBLIKY

Dotací program 13. Podpora zpracování zemědělských produktů a zvyšování konkurenceschopnosti potravinářského průmyslu

Zpřesnění Zásad, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2021 na základě § 1, § 2 a § 2d zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů č.j. MZE-49965/2021-18131 – DP 13.

Celá informace ke stažení je na adrese: http://www.akcr.cz/data_ak/21/d/III._Zpresneni_Zasad__DP_13._web.pdf

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Příjem dokladů prokazujících nárok na dotaci týkající se zmírnění škod způsobených přírodními pohromami v rostlinné a živočišné výrobě a potravinářství na území Jihomoravského a Ústeckého kraje

V Praze dne 8. října 2021 – Žadatelé, kteří obdrželi zálohovou platbu v dotačním programu P.1. (škody způsobené přírodní pohromou) mohou již od 1. 10. 2021 podávat prostřednictvím Portálu farmáře doklady, které prokazují nárok na dotaci, tj. nárok na doplatek dotace nebo na částečnou či plnou vratku již vyplacené zálohy. Podání dokladů potr- vá až do 30. 9. 2022. Žadatelé tak budou mít dostatek času na obnovu např. po- ničených budov či zařízení.

Upozorňujeme žadatele, že pokud požádali na více druhů škod např. na škodu plodiny a zároveň na mechanizaci, je potřeba podat veškeré doklady současně. Pro řádné vyhodnocení výše dotace je zároveň nutné mít vyřešené pojistné plnění. Žadatelé, kteří mají nárok na pojistné plnění, jsou povinni tento nárok uplatnit a zohlednit při vyúčtování dotace.

Škodu lze prokázat prostřednictvím znaleckého posudku, posudkem pojiš- ťovny, pojistnou smlouvou, dokladů/ faktur za provedené opravy, kartami zásob, inventurou, karet majetku či jinými jednoznačnými a aktuálními do- klady, které budou ověřeny v účetnictví žadatele a v případě potřeby i na místě. Výše škody na plodinách a hospodář- ských zvířatech se určuje pomocí sazeb uvedených v Zásadách.

Návod k podání dokladů prostřednic- tvím Portálu farmáře SZIF a odpovědi

na nejčastější dotazy naleznou žadatele zde ve složce „Ke stažení“ 2021 Přírodní pohroma.

ZDROJ: STÁTNÍ ZEMĚDĚLSKÝ INTERVENČNÍ FOND

Ministr zemědělství: Navýšení kofi- nancování Společné zemědělské po- litiky je nezbytné pro udržení potr- avinové soběstačnosti

27. říjen 2021 Tisková zpráva – Do- hoda na míře kofinancování z národ- ního rozpočtu pro II. pilíř SZP, tedy pro rozvoj venkova, je nejdůležitější pro dokončení Strategického plánu Společné zemědělské politiky (SZP). Ministr Miroslav Toman na včerejším jednání vlády předložil materiál k na- výšení kofinancování ze 40 na 65 % pro II. pilíř SZP, bez něhož by nemoh- ly být poskytovány podpory k rozvoji českého zemědělství a potravinářství, jako jsou například investice do zpra- cování zemědělských produktů, ino- vace, pozemkové úpravy či diverzifi- kace.

„Návrh kofinancování ve výši 65 procent vychází z analýzy potřeb zeměděl- ců a venkova, směřuje k udržení dosa- vadní míry podpory rozvoje venkova a bere v úvahu kofinancování v okol- ních státech, které jsou našimi hlavní- mi konkurenty v zemědělství a potr- avinářství. Kofinancování v této výši je nezbytné pro udržení dosavadní potr- avinové soběstačnosti České republiky a zabránění prohlubování závislosti na dovozu potravin,“ řekl ministr země- dělství Miroslav Toman.

Kromě podpory konkurenceschop- nosti je adekvátní míra kofinancování nepostradatelnou součástí opatření na ochranu krajiny, půdy, vody a životní- ho prostředí. Z tohoto důvodu je návrh Strategického plánu předkládán s ko- financováním v míře 65 % ze státního rozpočtu.

Součástí materiálu je rovněž nastave- ní přímých plateb, které zahrnuje řadu nových prvků, zejména jde o redistribu- tivní platbu. Ta bude poskytována všem žadatelům bez zastropování na maximálně 150 hektarů a v zájmu do- statečného efektu přerozdělení bude postupně snižována pro výměry nad 50 ha a nad 100 ha.

Přestože v tuto chvíli stále není schválený právní rámec pro Společnou zemědělskou politiku na období 2023

až 2027, musí členské státy Evropské komisi předložit oficiální verzi Strate- gického plánu SZP do 1. ledna 2022. Při nesplnění tohoto požadavku by nemoh- ly čerpat prostředky na SZP z rozpočtu EU v období 2023 až 2027.

**VOJTĚCH BÍLÝ, TISKOVÝ MLUVČÍ
MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ**

Projekt Mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky Ukrajiny pracující v zemědělství, potravinářství nebo lesnictví

S končící sezónou a se zahájením příprav na novou sezónu připomínáme pobytový a pracovní titul mimořádné- ho pracovního víza, pro jehož adminis- traci realizuje již skoro dva roky Minis- terstvo zemědělství Projekt Mimořádné pracovní vízum pro státní příslušníky Ukrajiny pracující v zemědělství, potr- avinářství nebo lesnictví.

Řada podniků, které tento produkt vytvořený výhradně pro potřeby země- dělských, potravinářských a lesnických firem využily v letošním roce, s ním byla spokojena a roční víza pro ně byla přínosem. Jedná se o produkt, který pozitivně přispívá k větší dlouhodobé personální stabilizaci, zejména u pra- covníků, kteří se českým podnikatelům osvědčili. Zájem o mimořádné pracovní vízum se průběžně u zaměstnavatelů zvyšuje, nicméně v míře využití jeho kvóty stále existují značné rezervy a aktuálně bylo podáno pouze asi 700 žádostí z celkové kapacity 1 500 žádostí/rok.

V roce 2022 se bude rozhodovat o případném prodloužení platnosti Pro- gramu na další léta a míra jeho využití bude jedním z klíčových ukazatelů při rozhodování o jeho případném pokračování nebo ukončení.

V době, kdy se zemědělské, potravi- nářské a lesnické firmy začínají přípra- vovat na novou sezónu, žádá MZE o co nejširší propagaci uvedeného progra- mu mezi členy. Jak zaznělo na všech webinářích a seminářích věnovaných projektu mimořádného pracovního víza, je při žádostech o mimořádná pracovní víza počítat s procedurálními lhůtami, které jejich vyřizování vyža- duje.

Závěrem bych chtěl potvrdit, že po- dle podmínek příslušného nařízení vlá- dy lze žádosti o mimořádné pracovní vízum podávat až do konce roku 2022, ▶

takže tímto produktem lze pokrýt i sezonu roku 2023.

V případě potřeby, neváhejte kontaktovat mě nebo tým náměstka ministra Ing. Šíra.

ING. JIŘÍ ŠÍR, NÁMĚSTEK MINISTRA, SEKCE EU A ZAHRANIČNÍCH VZTAHŮ, MZE, WWW.EAGRI.CZ

Ze Zprávy o výsledcích sledování a vyhodnocování cizorodých látek v potravních řetězcích v resortu zemědělství v roce 2020

Na stanovení obsahu ochratoxinu A bylo odebráno celkem 7 vzorků tuzemských a zahraničních vín. Odebrána byla jakostní vína s přívlastkem, pozdní sběr a tokajská vína. V žádném z analyzovaných vzorků vín nebyl ochratoxin A přítomen.

Ve vínech balených v PET lahvích byla ověřována přítomnost ftalátů. U žádného z analyzovaných vzorků nebyl pozitivní nález ftalátů potvrzen.

Pět vzorků hroznové šťávy bylo podrobeno analýzám na stanovení přítomnosti ochratoxinu A. Zaznamenan byl jeden pozitivní nález ochratoxinu A. Zjištěné množství ochratoxinu A se nacházelo pod hodnotou maximálního limitu.

ZDROJ: MZE/JS

Celkem 4791 farem aktuálně hospodaří v ekologickém režimu

Celková výměra činí 521 779 hektarů, což jsou 3 % ploch orné půdy. Za posledních pět let vzrostl počet ekofarem o 21 %.

ZPRÁVY Z MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ

Agrární komora zvažuje opět protesty kvůli chování obchodních řetězců

Vedení Agrární komory ČR znovu zvažuje protesty nebo happeningy kvůli chování obchodních řetězců. Komora se dřív rozhodla od protestů ustoupit, podmínila to ale vysvětlením chování řetězců prezidentem Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR (SOCR) Tomášem Prouzou na jejím prezidiu. Na prezidium se ale Prouza vypravit nechystá, sdělil ČTK. Zemědělci uvádějí, že řetězce prodávají zboží s větší marží, zatímco jim platí stále stejné peníze. Podle Prouzy musí být jednání v mantinelech českých právních předpisů. "Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR jako instituce, ani já osobně jako její prezident, nemůžeme být účastní žádné snahy Agrární komory ČR a jejich čelných představitelů o koordinaci cen, a už vůbec ne o umělé a koordinované zvyšování cen," dodal. Podle Doležala komora se Zemědělským svazem ČR a Iniciativou zemědělských a potravinářských podniků letos napsala mateřským společnostem obchodních řetězců. Chtěla jednat o nastavení vzájemných dlouhodobě udržitelných vztahů, nechtěla dohodu o cenách. "Odpověděly jen některé řetězce a odkazovaly na své české pobočky, které zastupuje Svaz obchodu a cestovního ruchu ČR. Obrátili jsme se proto na prezidenta SOCR Prouzu s pozváním na jednání o nastavení současných a budoucích vztahů v rámci dodavatelsko-odběratelské vertikály," řekl Doležal. "Podle ohlasů z naší členské základny řetězce se svými dodavateli nejednají, ale místo toho si diktují neférové podmínky," dodal. "Přístup velkých obchodů ohrožuje budoucnost českého zemědělství, a tím i přístup českých spotřebitelů k domá-

cím potravinám, které jsou kvalitní, za dostupné ceny a kamiony je nevozí tisíce kilometrů," řekl.

ZDROJ: WWW.E15.CZ, AUTOR: ČTK, 5. 10. 2021 (KRÁCENO)

Výrobci predikují rostlinnou budoucnost. Bezmasé produkty táhnou prodeje

Na začátku října se konal již druhý ročník konference zaměřené na rostoucí trend rostlinných produktů. Účastníci se ji všichni významní hráči na trhu, kteří tyto produkty nabízejí a shodli se, že se rostlinné produkty stávají stále více oblíbenějšími a nepatří již mezi minoritní.

V regálech českých supermarketů se stále častěji objevují rostlinné alternativy a náhražky mas. V současné době má podle spotřebitelů nejširší nabídku z oblasti výrobků alternativ mléka, masa a vajec čtveřice maloobchodních řetězců. O prvenství se dělí společnost Tesco a Albert, druhý je Globus a o třetí místo se uchází Kaufland. Prodeje rostlinných alternativ celkově oproti loňskému roku rostou. V českých supermarketech prodeje meziročně vzrostly o 9,9 procent, nárůst v objemu je o 8,1 procent. Rostlinný trend potvrzuje také Andrea Vozníková ve společnosti In-sightLab, která zastřešuje oddělení spotřebitelského výzkumu pro Českou republiku i Slovensko. A dodává, že se k současné nabídce připojí i další rostlinné alternativy. „V brzké budoucnosti se na trhu objeví hotové omáčky na rostlinné bázi, jako jsou sýrová či bešamelová, alternativy vajec, jackfruity, které mají formu trhaného masa, hranolky z manioku či plentejnová mouka.

ZDROJ: WWW.IDNES.CZ, AUTOR: VEBE, 18. 10. 2021 (KRÁCENO)

Nebezpečné a falšované potraviny – víno (říjen 2021)

Zweigeltrebe rosé, polosuché, č.š. 8/19, alk. 12 % obj., MZV

Kategorie: Nebezpečné potraviny
Ve víně byl překročen povolený limit pro obsah konzervantu – kyseliny sorbové.

Šarže: 8/19

Obal: BiB obal Množství výrobku v balení: 20 l

Výrobce: Vinařství KERN, plněno v: Víno D. K. S., Sklepní 546, 691 81 Břeží, IČ: 26216141

Místo kontroly: STORICA ENOTRIA s.r.o., A. Havleny 367, 744 01 Frenštát pod Radhoštěm

IČ: 28580052

Země původu: Česko

Ze zahraničí

Papírová láhev na víno

Podniky se předhánějí ve vynalézavosti při balení svých výrobků takovým způsobem, který snižuje jejich uhlíkovou stopu. Britská společnost hodlá se svou lahví Frugal Bottle vyrobenou z recyklovaného papíru způsobit revoluci v balení vína. Na konci roku 2020 průzkum mezi 1 741 britskými spotřebiteli vína ukázal, že téměř dvě třetiny z nich jsou ochotny kupovat víno balené v papírových lahvích. Největší zájem o tento inovativní obal, který váží pouhých 83 g, což je pětkrát méně než skleněná láhev, má až šestkrát menší uhlíkovou stopu, je vyroben bez použití chemických látek z recyklovaného kartonu a lze jej zcela recyklovat, projevíly osoby ve věku 55–64 let (67 %).

Výzkumu a vývoj trval pět let. Původně používaná buničina byla příliš energeticky náročná na výrobu, recyklace problematická a výrobní náklady příliš vysoké. Skutečný průlom nastal, když se naučili, jak vzít recyklovanou lepenku s potiskem a vytvarovat ji kolem plastového potravinářského obalu, který lze snadno odstranit, a obal tak znovu recyklovat. Frugal Bottle je již dva roky ve fázi uvádění na trh a marketingu. A zájem, který vzbudil, dalece překračuje očekávání jeho tvůrců. Obrželi poptávku od více než 1 000 vinařství z celého světa, od velkých až po malé a střední podniky, na celkem 90 milionů lahví Frugal. Kromě toho existují společnosti, které chtějí investovat do strojů na výrobu lahví v regionu pro místní zákazníky. Obchodní model společnosti Frugalpac spočívá v umístění zařízení Frugal pro výrobu lahví v srdci vinařských oblastí.

Naprostá většina vín se spotřebuje velmi rychle, a proto je toto balení velmi atraktivní. Ani po dvou letech zkušeností se nesetkali s žádnými problémy

s uchováváním vína. Jediné obavy, které zůstaly drobné, se týkají procesu plnění lahví – vnější strana lahve nesmí přijít do styku s vínem. V podstatě se lahvemi zachází jako s BIB. Cena lahví se pohybuje od 600 do 1 000 eur za 1 000 lahví v závislosti na objemu, typu potisku a dalších prvcích balení.

VITISPHERE.COM/SHARON NAGEL/8. 10.
2021/JS

100 let šlechtění révy vinné v Klosterneuburku

Nejstarší vinařská škola na světě se ohlíží za 161 lety výuky. Šlechtění révy má také již historický rozměr, jeho počátky sahají 100 let do minulosti. Byla to příležitost k slavnostní oslavě 9. září. 2021. Dr. Reinhard Eder, ředitel Vinařské školy a Spolkového ústavu pro vinařství a ovocnictví Klosterneuburg, přivítal v technickém centru asi dvě desítky zástupců oboru. Kvůli pandemii bylo možné slavnostní událost sledovat také digitálně. „Spotřebitelé se vždy soustředí na vína a málokdy mluví o výkonnosti odrůd“, řekl Johannes Schmuckenschlager, prezident Svazu vinařů a poslanec Národní rady (Poslanecké sněmovny). Vinaři však znají význam výzkumu a šlechtění révy pro své odvětví. „Potřebujeme nové odrůdy“, řekl Schmuckenschlager. Za ministerstvo zemědělství, které je zodpovědné za školy a šlechtění révy vinné, se k výročí vyjádřil Mgr. Christian Kasper, vedoucí oddělení vzdělávání a výzkumu: „Peněz na šlechtění révy není nikdy dost. Na jedné straně měl výzkum za cíl ekologizaci vinohradnictví (méně ochrany rostlin, méně CO₂, ...), na druhé straně měl i ekonomické cíle (udržitelnost vinohradnictví, úspěšné odrůdy, ...). Hlavním úkolem státu bylo poskytovat vzdělání. Skutečnost, že škola a výzkum probíhají na jednom místě

v Klosterneuburku, je jedinečná.“ Výzvy, které se v průběhu času mění v oblasti šlechtění révy vinné, nastínil Dr. Christian Jaborek, vedoucí oddělení pro ovoce, zeleninu, víno a speciální plodiny na Ministerstvu zemědělství a generální tajemník Mezinárodního svazu školkařů révy vinné. „Kdysi se pozornost soustředila na zvyšování kvality vína, později na boj proti fyloxéře a houbovým chorobám. Později se jako cíle objevily nové odrůdy, zvýšení výnosů, vstup do EU a fyto-sanitární otázky. Díky firmám Teleki a Kober je staré rakouské know-how dodnes mezinárodně uznávané. V Klosterneuburku sídlí také Mezinárodní svaz školkařů révy vinné, na což můžeme být hrdí.“

Vedoucí klosterneuburského šlechtění Dr. Ferdinand Regner informoval o dosažených výsledcích. Spektrum činností sahá od povolování odrůd révy vinné a jejich klonů, vedení národního registru povolených odrůd révy vinné, udržovacího šlechtění, poradenství zemským vládám až po sortiment odrůd révy a šlechtění nových odrůd. Regner představil vývoj nově povolených odrůd Donauveltliner, Donaurieslung a Pinot Nova. Brzy se očekávají další odrůdy odolné vůči houbám. Šlechtitel oznámil také nové odrůdy s možnými názvy Burgerina (Pinot blanc x Malverina), Veltlonner (Grüner Veltliner x Bronner) a Rovalny (Zweigeltrebe x Festivalnyj).

Prof. Dr. Joachim Schmid z Vysoké školy aplikovaných věd v Geisenheimu podal přehled o šlechtění révy vinné v Geisenheimu. V Německu je asi 70 % tradičních odrůd, které mají kvůli kompaktní struktuře hroznů stále větší problémy (botrytida) s klimatickými změnami. Šlechtění odrůd odolnějších vůči houbovým chorobám umožňuje snížit ochranu rostlin přibližně o dvě třetiny. Vzhledem k požadavku EU ušetřit 50 % pesticidů do roku 2030 je to správná cesta. Josef Engelhart z LWG ▶

Veitshöchheim a bývalý prezident PIWI International se vyjádřil k vývoji problematiky odrůd v německy mluvících částech Evropy. Změna klimatu pro něj znamená také změnu odrůd. S ohledem na ročník 2021 Engelhart vysvětlil: „Extrémní srážky v létě vytvořily obrovský tlak peronospor, takže PIWI odrůdy letos byly rovněž napadeny.“ Nicméně: v zásadě by se mohlo ušetřit 80 % prostředků na ochranu rostlin. „V běžných letech jsou nutné tři ekologická ošetření (před a po odkvětu a po ukončení vegetace), ve vlhkých letech čtyři,“ říká Engelhart. S odkazem na nejnovější generaci PIWI odrůd zmínil vývoj těchto odrůd s více geny rezistence. Závěrečné prohlášení odborníka: „PIWI plus bio je vinařství vhodné pro vnučata.“ Vinařské zpracování různých PIWI odrůd bylo hlavním tématem prezentace Dipl.-Ing. Martina Mehofer. Akce byla zakončena dalšími odbornými příspěvky na různá speciální témata (Esca, japonská octomilka, vinifikace PIWI odrůd).

DER WINZER/WALTER KALTZIN/24. 9. 2021/JS

V Německu probíhá diskuze o budoucím názvu PIWI odrůd

V rámci německého projektu VitiFit probíhá diskuze o optimálním německém označování odolnějších odrůd révy vinné. Z dosud vyhodnocených dotazů, kterých bylo přes dva tisíce u různých skupin obyvatelstva, zatím vychází nejlépe označení „Nachhaltige Rebsorten“ („udržitelné odrůdy révy“), dále stávající označení „PIWI – Pilzwiderstandsfähige Rebsorten“ („odrůdy révy odolné vůči houbovým chorobám“) a na třetím místě „Innovative Rebsorten“ („inovativní odrůdy révy“) spolu s „Neue Rebsorten“ („nové odrůdy révy“). Vyplývalo to z jednání účastníků projektu prostřednictvím videokonference 4. 10. 2021 pořádané univerzitou v Geisenheimu. Konečný návrh zatím nepadl, optimální název se hledá z marketinkového důvodu.

JIŘÍ SEDLO

Řetězec Edeka zalistoval víno z PIWI odrůdy

Německý obchodní řetězec Edeka exkluzivně zalistoval Cabernet blanc pod názvem „Wurzelreich“ („Kořenitě“) od

Markuse Machmera. Víno pochází částečně z vlastních vinic M. Machmera a částečně od spřátelených vinařů z vinařské oblasti Rheinhessen. Jedná se o první odrůdové biovíno PIWI v maloobchodu v Německu. Již na jaře Reh Kendermann zařadil do Rewe odrůdové PIWI víno, ale nešlo o biovíno. Společnost Mack & Schühle již uvedla na trh PIWI biovíno v řadě „Urban Roots“, ale jako cuvée.

Cabernet blanc se stále častěji stává PIWI odrůdou budoucnosti. Cabernet blanc vznikl křížením Cabernetu Sauvignon a donoru rezistence v roce 1991. Jeho senzorický profil je podobný Sauvignonu blanc. Od roku 2019 je v Německu povolen pro jakostní vína. Co se týče ceny, „Wurzelreich“ je obvykle na pultech za 6,99 eur, ale v rámci akce jej lze nalézt i za 5,99 eur.

WEINWIRTSCHAFT/30. 9. 2021/JS

OIV: Ekologické vinařství se prosazuje

V současné době se ekologicky obhospodařuje téměř půl milionu hektarů vinic na celém světě. Od začátku 21. století se výrazně zvýšil přechod vinařství na ekologickou produkci. V období let 2005 až 2019 rostla plocha certifikovaných ekologických vinic v průměru o 13 % ročně. Jedním z důvodů tohoto intenzivního růstu je skutečnost, že certifikované ekologické vinařství je stále relativně nové. V roce 2019 bylo ekologické vinohradnictví provozováno v celkem 63 zemích světa a certifikovaná plocha ekologických vinic byla vyčíslena na 454 000 ha, což odpovídá 6,2 % celkové světové plochy vinic.

Ve Španělsku, Francii a Itálii je dohromady 75 % světových ekologických vinic. Z hlediska podílu ekologických vinic na celkové ploše vinic na zeměkouli vedou žebříček evropské země. V Itálii je 15 % plochy vinic využíváno pro ekologické vinohradnictví, následuje Francie (14 %) a Rakousko (14 %). Následuje Španělsko (13 %) a Švýcarsko (9 %). Jedinou mimoevropskou zemí v první desítku je Mexiko, kde je 8 % plochy vinic certifikováno jako ekologické.

Deset největších světových zemí provozujících ekologické vinohradnictví obhospodařuje 91 % světové plochy ekologických vinic. 13 % španělské plochy vinic představuje 121 000 ha ekologicky obhospodařovaných vinic. Francie má

112 000 ha a Itálie 109 000 ha ekologických vinic. Následují USA (16 000 ha), Turecko (15 000), Čína (14 000) a Německo (8 000 ha). Zaokrouhlených 7 000 ha ekologických vinic v Rakousku představuje 1,5 % světové plochy ekologických vinic. První desítku doplňují Řecko (5 000 ha) a Argentina (4 000 ha), která je jediným zástupcem Jižní Ameriky.

Nejvyšší míru růstu biovinic má Egypt s 36 % ročně, následuje Jihoafrická republika s 30 % a Švýcarsko s 15 % nárůstu ekologických vinic ročně.

ZDROJ: OIV/JS

Každá desátá francouzská ekologická vinice je nyní v Bordeaux

Francouzští vinaři výrazně přecházejí na ekologické hospodaření, jak ukazují nejnovější národní statistiky za rok 2020, kde jsou v čele tohoto národního trendu vinice z Bordeaux. Bordeaux je nejvýznamnějším francouzským vinařským departementem a zároveň mělo v roce 2020 největší plochu biovinic. S jedním tisícem vinařství obdělávajícím 21 tisíc hektarů certifikovaných vinic a vinic v přechodném období vykazují biovinice silnou dynamiku. Tento trend se v roce 2021 opět zrychluje. V roce 2020 se v celé zemi nacházelo 137 442 ha biovinic, o které pečovalo 9 784 vinařství (+22 a +21 % oproti roku 2019). Podíl biovinic (certifikovaných a v procesu konverze) činil 16,8 % všech vinic v Bordeaux, což odpovídá francouzskému průměru (17,3 %). V některých jižnějších oblastech (Languedoc, Roussillon, Provence a údolí Rhôny) je podíl biovinic větší, ale celkově mají menší plochu vinic. Naopak existují vinařské oblasti s velmi nízkým podílem biovinic (Champagne s 5 %, Cognac s méně než 2 %).

VITISPHERE.COM/ALEXANDRE ABELLAN/22. 9. 2021/JS

Francie bude během svého předsednictví usilovat o podporu postupného úplného ukončení používání syntetických pesticidů v zemědělství

Francouzský prezident Emmanuel Macron v uplynulém týdnu uvedl, že Francie, která dne 1. 1. 2022 převezme předsednictví v Radě Evropské Unie po Slovinsku, bude během svého předsednictví usilovat o podporu postupného ▶

úplného ukončení používání syntetických pesticidů v zemědělství. Jen díky úplnému ukončení používání pesticidů bude podle Macrona možné adekvátně podpořit a chránit evropskou biodiverzitu. Macron zdůraznil, že když najdeme nechemické náhražky chemických pesticidů, když vytvoříme odolné odrůdy révy, když se nám bude dařit upravovat živé organismy, tak se můžeme obejít bez pesticidů a zároveň zůstat konkurenceschopní. Macron potvrdil, že by se cíl úplného ukončení používání pesticidů měl stát i jedním z cílů národních. V tomto kontextu by do roku 2030 měly být ze strany francouzské vlády alokovány masivní investice určené na podporu francouzských zemědělců během procesu odklonu od chemických pesticidů.

ZPRAVODAJ PK ČR 37/2021

Nové genomické techniky: Studie Evropské komise a první reakce

Dne 29. dubna 2021 představila Evropská komise studii o stavu nových genomických technik (NGT) podle práva EU. Rada si tuto studii vyžádala v souvislosti s rozsudkem Evropského soudního dvora z roku 2018 a praktickými otázkami, které z něj vyplynuly. Studie Komise zkoumá provádění právních předpisů EU týkajících se NGT na základě konzultací s členskými státy a zúčastněnými stranami. Poskytuje informace o stavu používání NGT u rostlin, zvířat a mikroorganismů pro zemědělsko-potravinářské a průmyslové a farmaceutické účely. Studie definuje NGT jako „techniky schopné měnit genetický materiál organismu, které se objevily nebo byly vyvinuty po roce 2001“, tj. po přijetí stávajících právních předpisů EU o geneticky modifikovaných organismech. Hlavní závěry studie poukazují na „omezení, pokud jde o schopnost právních předpisů držet krok s vědeckým vývojem“, a uvádějí, že to způsobuje problémy při provádění a právní nejistotu. Podle studie existují silné náznaky, že právní předpisy nevyhovují některým NGT a jejich produktům a že je třeba je přizpůsobit vědeckému a technologickému pokroku. Podle Komise studie potvrzuje, že produkty NGT mají potenciál přispět k udržitelným zemědělsko-potravinářským systémům v souladu s cíli evropské zelené dohody a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“. Reakce zúčastněných stran na studii se různí: zatímco některá průmyslová sdružení a výzkumní

pracovníci její obsah a závěry vítají, jiní se zdají být opatrnější a některé nevládní organizace zabývající se ochranou životního prostředí se proti ní ostře staví. V Evropském parlamentu uspořádaly výbory pro životní prostředí a zemědělství (ENVI/AGRI) veřejná slyšení a v souvislosti se strategií „od zemědělce ke spotřebiteli“ se formují první názory Parlamentu.

EP/25. 10. 2021/JS

Oznamování použití pesticidů v Německu

Zemědělcům a vinařům hrozí nová vlna byrokracie: Německý svaz ochrany přírody a biologické rozmanitosti (NABU) požaduje celostátní zveřejnění všech údajů o používání přípravků na ochranu rostlin. Sdružení se cítí posíleno rozsudky správního soudu v Mannheimu. Soud rozhodl, že údaje o používání pesticidů v ochranných oblastech vodních zdrojů v okresech Freiburg a Karlsruhe (Bádensko-Württembersko) musí být zveřejněny. To vychází z evropské „Aarhurské úmluvy“ z roku 1998, která rovněž přiznává občanům právo na informace týkající se ochrany životního prostředí, což je provedeno v § 24 zákona o správě životního prostředí Bádenska-Württemberska. Na základě těchto rozhodnutí požádala NABU o přístup k záznamům o aplikacích pesticidů v dalších deseti německých spolkových zemích a oznámila, že pokud bude její žádost zamítnuta, podá žalobu i tam.

DDW/4. 10. 2021/JS

V EU se poprvé koná každoroční „Den ekologické produkce“

Tisková zpráva Komise, 23. září 2021 Brusel – Evropský parlament, Rada a Komise dnes slavnostně vyhlásily každoroční evropský „Den ekologické produkce“. Evropské instituce podepsaly společné prohlášení, ve kterém stanovily 23. září jako den, kdy se bude každoročně konat evropský „Den ekologické produkce“. Iniciativa vychází z Akčního plánu pro podporu ekologické produkce, který přijala Komise 25. března 2021 a ve kterém bylo ohlášeno zavedení tohoto dne, aby se zvýšila informovanost lidí o ekologické produkci. 23. září je určitým symbolickým datem, neboť jde o den podzimní rovnodennosti, rovnováhy

mezi dnem a nocí. A rovnováha je to, co dobře vystihuje i ekologickou produkci, ve které jde o vyváženost mezi zemědělstvím a životním prostředím.

Zastřešujícím cílem Akčního plánu pro podporu ekologické produkce je výrazně podnítit výrobu a spotřebu ekologických produktů, aby se napomohlo dosažení met, které byly vytyčeny ve strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“ a ve strategii pro biologickou rozmanitost a mezi které patří mimo jiné menší používání hnojiv, pesticidů a antimikrobiálních přípravků. Aby byla podpořena spotřeba, počítá akční plán například s informačními a komunikačními akcemi na téma ekologické produkce, s propagováním spotřeby ekologických produktů a s pobízením k většímu využívání ekologických produktů ve veřejných jídelnách prostřednictvím veřejných zakázek. S navýšením ekologické produkce má pomoci společná zemědělská politika, jež bude i nadále hlavním nástrojem pro podporu přechodu na ekologické zemědělství. Tuto podporu mají doplňovat například informační akce a navazování kontaktů za účelem sdílení osvědčených postupů. Certifikace se bude zaměřovat spíše na uskupeňování zemědělců než na jednotlivce. Aby se posílila udržitelnost ekologického zemědělství, nasměruje Komise nejméně 30 % rozpočtu určeného na výzkum a inovace v oblasti zemědělství, lesnictví a venkova do témat, která jsou specifická nebo relevantní pro odvětví ekologické produkce.

(KRÁČENO)

Průlom v digitálním označování

Evropské vinařské a lihovarnické odvětví nedávno představilo systém „E-Label“ (e-značení), který je platformou pro elektronické etikety na produkty z vína a lihovin. Podle Spolkového mezinárodního sdružení pro víno a lihoviny (BWSI) budou spotřebitelé v Evropě v budoucnu dostávat transparentní informace o kupovaných vínech a lihovinách ve svém národním jazyce prostřednictvím takzvané elektronické etikety. Nový digitální produktový pas je mnohem víc než jen vizitka vína. Pomocí QR kódu na zadní etiketě láhve mohou zákazníci přímo prostřednictvím svého chytrého telefonu poprvé kdykoli získat přístup ke složení, výživovým informacím, pokynům pro zodpovědnou spotřebu i informacím o udržitelnosti.

V potravinářském odvětví je to poprvé, kdy právní rámec společné zeměděl-

ské politiky umožní, aby byly povinné informace o vinařských produktech sdělovány prostřednictvím elektronických etiket. Podle BWSI si koncept elektronického označování „E-Label“ v pilotní fázi úspěšně prakticky vyzkoušelo 16 společností různých velikostí z různých zemí. Od 1. listopadu 2021 bude online nástroj „E-Label“ přístupný všem vinařským a lihovarnickým podnikům, které chtějí své výrobky uvádět na trh v EU.

GETRÄNKE ZEITUNG/4. 10. 2021/JS

Studie Oxfamu o nespravedlivých pracovních podmínkách v italském vinařství

Světová humanitární a rozvojová organizace Oxfam vypracovala pro švédský státní monopol Systembolaget studii s názvem „Dělníci, kteří stojí za italským vínem ve Švédsku“. Švédská společnost, která kontroluje maloobchodní prodej alkoholických nápojů nad 3,5 % obj. alk., se chce při zadávání zakázek stále více zaměřovat na dodržování lidských práv ve svých dodavatelských řetězcích. Průzkum byl proveden ve čtyřech italských regionech: Apulie, Sicílie, Piemont a Toskánsko. Ze současných smluvních vinařství bylo pouze jedno ochotno odpovědět na otázky ochránců lidských práv. Zjištění jsou tedy založena na celkem 79 rozhovorech s pracovníky na vinici a ve sklepě a na sekundární literatuře. Oxfam provedl dva terénní průzkumy v období od září 2019 do dubna 2021, oba v nevhodnou dobu. Jednou výzkumu bránila sklizeň, podruhé omezení v rámci Covid 19.

Existují otřesné zprávy o vykořisťování zemědělských dělníků a pracovníků při sklizni v agropřemyslu, zejména emigrantů, a o agrární mafii. Není pochyb o tom, že se to týká i vinařského sektoru, ale je třeba si položit otázku, zda lze výpovědi 79 pracovníků z tisíců považovat za reprezentativní. Výzkum provedený za výše popsaných omezení ukázal, že značná část pracovníků ve čtyřech regionech není schopna pokrýt své základní potřeby z platu, který dostávají za práci na vinicích (80 % respondentů v Apulii, 25 % na Sicílii, 15 % v Toskánsku). V důsledku toho musí pracovníci pracovat více než 8 hodin denně, aby pokryli své základní potřeby (60 % v Apulii, 35 % na Sicílii, 10 % v Toskánsku).

Značná část pracovníků ve všech regionech uvedla, že by se neodvážila vznést v práci námitku nebo stížnost (50 %

v Toskánsku, 43 % v Apulii, 21 % na Sicílii, 14 % v Piemontu). Mnozí to zdůvodňovali strachem ze ztráty zaměstnání. Kromě toho si 57 % dotázaných v Piemontu stěžovalo na neproplácení přesčasů a 64 % piemontských pracovníků se obává represí, pokud vstoupí do odborů (30 % na Sicílii). Absenci vhodných osobních ochranných pomůcek, například pro postřik na vinici, uvedlo 79 % respondentů v Apulii (podle Oxfamu je mnoho z nich samostatně výdělečně činných vinařů) a 25 % v Toskánsku.

WEINWIRTSCHAFT/23. 9. 2021/JS

Odvětví vína – novinky za září 2021 (AREV)

Francouzští vinaři se pravděpodobně dočkají toho, že sklizeň v roce 2021 bude v zemi nejmenší za několik desetiletí, uvedlo tento měsíc tamní ministerstvo zemědělství. S předpokládanou produkcí 33,3 milionu hektolitřů by se člověk musel vrátit až do roku 1977, aby našel srovnatelný ročník, uvedla statistická služba ministerstva Agreste. Dokonce i v roce 1977 byla celková úroda větší než předpokládaná sklizeň v roce 2021, protože plocha francouzských vinic byla v 70. letech větší. Od Bordeaux po Champagne téměř neexistuje region, který by nebyl v různé míře postižen povětrnostními podmínkami. Hlavními viníky byly silné jarní mrazy a napadení plísní na začátku léta. Přesto je ještě brzy a v hlavních regionech se hrozny teprve sklízí. První ohlasy naznačují, že situace na jednotlivých vinicích je smíšená a že existuje i naděje, pokud jde o kvalitu. V Champagne může být celková sklizeň nejmenší za posledních 40 let, uvedl Agreste. Skutečný obraz však bude opět složitější. Podle francouzského ministerstva zemědělství byla v Bordeaux obzvláště těžce zasažena odrůda Sauvignon blanc. Zatímco ve Francii celkem se očekává, že sklizeň hroznů v roce 2021 bude přibližně o 29 % nižší, než je pětiletý průměr, některé regiony na tom mohou být hůře. Například v Juře by podle odhadů Agreste zveřejněných 6. září mohla být sklizeň přibližně o 80 % nižší než obvykle. Alsasko však nebylo mrazem zasaženo tak silně a celková úroda hroznů z této apelační oblasti by mohla být o 17 % nižší oproti pětiletému průměru. Mráz a plíseň révy nebyly jedinými problémy ve vegetačním období 2021. Vinařský orgán Provence, CIVP, v srpnu uvedl, že podle jeho názoru utr-

pělo asi 30 vinařství alespoň nějaké škody v důsledku prudkých požárů v oblasti Var.

Evropská komise posoudila splnění požadavků na způsobilost a platnost žádosti o ochranu tradičního výrazu Prošek, kterou předložilo Chorvatsko, a přistoupí k jejímu zveřejnění v Úředním věstníku Evropské unie. Oznamil to komisař pro zemědělství Janusz Wojciechowski v odpovědi na parlamentní otázku předloženou skupinou poslanců Evropského parlamentu. „Z Bruselu přichází velmi závažné rozhodnutí proti jednomu ze symbolických produktů naší Made in Italy, kterým Evropa popírá sama sebe,“ zdůrazňuje náměstek ministra zemědělství, potravinářství a lesnictví Gian Marco Centinaio. „Naše označení je také úzce spojeno s přesně vymezeným územím. Hodnotu, kterou uznává i Unesco, jež zapsalo pahorky Prosecco na seznam světového dědictví. Je třeba chránit zemědělské subjekty a snažit se o získání kvalitních produktů a zabránit třetím stranám v nekalém zneužívání pověsti, která z kvality těchto produktů vyplývá. Budeme se na všech místech a všemi nástroji, které máme k dispozici, stavět proti iracionálnímu výběru a poškozování naší výjimečnosti oceňované po celém světě,“ ujišťuje náměstek ministra.

„Budeme se s veškerou možnou silou bránit“ nárokům Chorvatska a „očekáváme rozhodnutí, které bude muset učinit Evropská komise a které bude muset zohlednit naše protiargumenty“. Ujistil o tom italský ministr zemědělství Stefano Patuanelli v souvislosti se střetem o označení Prosecco a Prošek. „Historie Prosecca je mnohem starší a konsolidovanější než historie chorvatského Proška – zdůraznil Patuanelli – a my samozřejmě uděláme vše pro to, abychom Komisi vysvětlili skutečnou situaci.“ (Poznámka: Prošek je obdobně jako naše slámové víno tichým vínem, kdežto Prosecco je většinou perlivé nebo šumivé, někdy i tiché víno, ale z většiny musí pocházet z odrůdy Glera. Označení „Prošek“ je v Chorvatsku vyhrazeno pro tiché víno získávané ze zaslých bobulí, ale oproti našemu slámovému je cukr více prokvašený)

Výbuch sopky na Kanárských ostrovech měl za následek spálení vinic, což ovlivnilo sklizeň a produkci na španělském ostrově La Palma. Několik vinařů a majitelů vinařství muselo opustit své domovy v důsledku proudu lávy a popela, který je důsledkem sopečné erupce, jež od výbuchu 19. září poškodila 320 budov a domů. Láva vysoká až 12 metrů nyní pokrývá 154 hektarů půdy, uvedl 22. září Vulkanologický ústav Kanárských ostrovů a evropská ▶

vesmírná agentura Copernicus. Podle zemědělské organizace Coag-Canaries bylo proudem lávy a popelem poškozeno 60 z 871 ha vinic na ostrově La Palma.

Spojené státy americké zaznamenaly v porovnání se stejným obdobím loňského roku nárůst dovozu vína v hodnotě + 18 % na 3,26 mld. dolarů, jak uvádí OMEV (Organización Interprofesional del Vino de España). Třetinu vývozu si připsalo francouzské víno se skokem o 47,5 % a celkovým obratem 1,16 miliardy dolarů, těsně před Itálií s nárůstem o 18,6 % a obratem 1 miliardy dolarů.

ZDROJ: AREV S PODPOROU FARM EUROPE/JS

Nižší povolená cukernatost hroznů pro Dornfelder v roce 2021

V Porýní-Falci se snižuje minimální cukernatost pro Dornfelder. Oznámila to ministryně vinařství spolkové země Porýní-Falc Daniela Schmittová. Chladné počasí a nadprůměrné srážky způsobily letos některým vinařům v Porýní-Falci velké potíže, uvedla v tiskové zprávě. Kromě toho se v současné době krátce před sklizní ve zvýšené míře objevuje octomilka *Drosophila suzukii*, která může způsobit velké škody zejména na odrůdě Dornfelder. Z tohoto důvodu bude v roce 2021 v zemi snížena minimální cukernatost moštu pro odrůdu Dornfelder pro získávání jakostního vína z 68 na 65 stupňů Oechsle (14,8/14,0 °NM), což umožní dřívější sklizeň odrůdy Dornfelder, aby byla zajištěna kvalita vína sklizní zdravých hroznů. Kromě toho podá Porýní-Falc u příslušného Spolkového úřadu žádost o možnost zvýšení cukernatosti u odrůdy Dornfelder obohacením.

DDW/21. 9. 2021 /JS

Svařené víno v lahvi nově uvedené na německý trh

Řada vín „1112“ vinařské společnosti Markgräflich Badisches Weinhaus se rozrostla o červené svařené víno. Základem jsou kvalitní vína, protože kvalita svařeného vína velmi závisí na dobrém základním víně. Společnost však neposkytuje žádné informace o složení odrůd hroznů ani o původu vína. Vypovídá však o chuti: víno je zjemněno přírodním kořením, jako je skořice a hřebíček, a pomerančovou kůrou. Toto svařené víno je šestým vínem z řady vín na bázi burgundských odrůd, která byla představena v roce 2018. Do-

poručena spotřebitelská cena je 4,99 eur. Víno bude k dostání ve vybraných maloobchodech s potravinami od poloviny září.

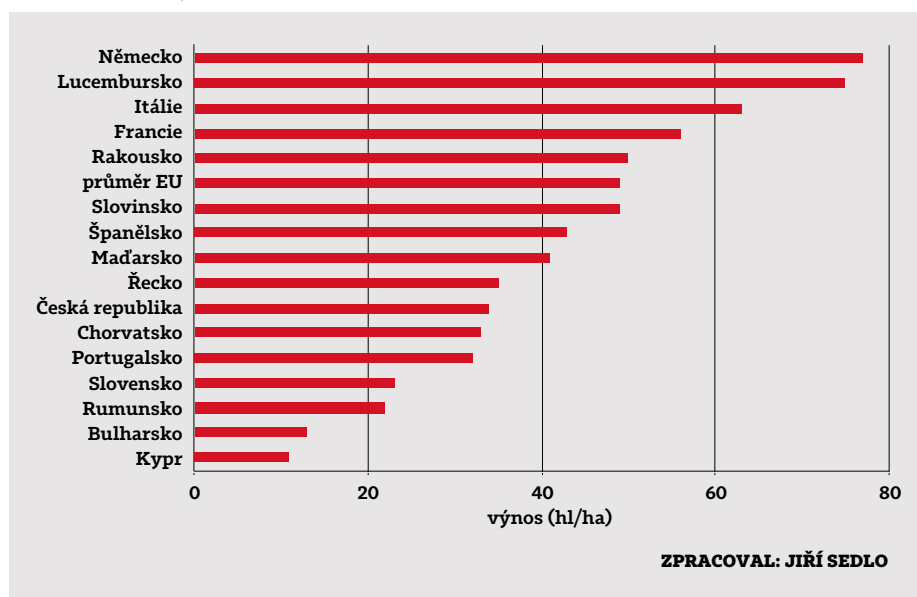
WEINWIRTSCHAFT/16. 9. 2021/JS

Podezření z padělání vína v Katalánsku

Výrobce vína Reserva de la Tierra se sídlem v Borges del Camp v katalánské Tarragoně je podezřelý, že do oběhu uvedl řadu vín s falešným označením původu. Katalánská policie prohledala 8. a 11. října mimo jiné kanceláře společnosti. Konkrétní podezření: Vína byla údajně falešně deklarována jako DO Priorat, Terra Alta a Montsant. Podle zprávy byla první vyšetřování zahájena již v červenci 2020 poté, co dozorové orgány tří dotčených DO podaly stížnost kvůli podezření na podvod. Konkrétně bylo zjištěno, že na trh bylo uvedeno více vín DO, než společnost skutečně vyrobila; orgány předložily odpovídající údaje. Některá čísla na plombách DO se navíc opakovala. Společnost údajně vyrobila příslušné pečeti a připevnila je na lahve. Během prohlídky vyšetřovatelé zabavili 3,2 milionu falešných pečeti a více než 750 000 lahví vína. Celkem se jedná o 14 různých vín, dalších šest vín je rovněž podezřelých z padělání. Čtyřem řetězcům supermarketů bylo podle zpráv nařízeno zastavit prodej dotčených vín. Policie předpokládá, že od roku 2017 se prodalo asi 8–10 milionů lahví.

WEINWIRTSCHAFT/21. 10. 2021/JS

Průměrný výnos z vinic členských států EU v roce 2020 v hektolitrech vína na ha (dle údajů Komise, GŘ AGRI)

Nová metoda k určení původu potravin

Vědci z Basilejské univerzity ve spolupráci s odborníky ze společnosti AgriSolab, která se specializuje na analýzu izotopů, vyvinuli účinnou a levnou metodu k určení původu potravin. Nová metoda je určena k použití při simulaci izotopu kyslíku v rostlinách z jednotlivých regionů, což eliminuje časově náročný sběr referenčních údajů o dané potravine. Podvody v potravinářském průmyslu týkající se nepravdivých tvrzení o zemi původu postihují asi 10 % komerčně vyráběných potravinových a nápojových výrobků. Kvůli podvodům činí dle odhadů poradenské společnosti Pricewaterhouse Coopers ztráta světového potravinářského průmyslu odhadem ročně 30–40 miliard dolarů.

ZPRAVODAJ PK ČR 42/2021

Ze zprávy pro Evropský parlament: Označování alkoholu

Ve svém plánu Evropa proti rakovině, který byl zveřejněn v únoru 2021, Evropská komise navrhuje – kromě jiných iniciativ týkajících se prevence rakoviny – několik opatření týkajících se alkoholických nápojů, jako je omezení reklamy a propagace na internetu a přezkoumání evropských právních předpisů v oblasti ochrany zdraví před škodlivými účinky alkoholu a o zdanění alkoholu. Mezi návrhy je také povinné označování složení a výživné hodnoty na alkoholických nápojích do konce roku 2022. Zdravotní varování na etiketách by měla následovat do konce roku 2023. První pokusy o označování složení alkoholických nápojů byly učiněny již koncem 70. let 20. století, nicméně Rada nebyla schopna se shodnout na žádném z návrhů. Kromě toho alkoholické nápoje s obsahem alkoholu vyšším než 1,2 % objemových jsou vyňaty z povinnosti, stanovené pro ostatní nápoje a potraviny, uvádět na etiketě seznam složek a nutriční údaje.

Evropská komise přijala v roce 2017 zprávu, v níž dospěla k závěru, že „nezjistila objektivní důvody, které by ospravedlňovaly“ absenci informací o složení a výživových hodnotách alkoholických nápojů. V návaznosti na zprávu Komise evropská sdružení zastupující odvětví alkoholických nápojů předložila svůj návrh samoregulace v březnu 2018, v němž

navrhla, aby některá odvětví uváděla na etiketách všechny složky, zatímco jiná by mohla místo toho využívat online komunikační prostředky. Názory zúčastněných stran na vhodnost a proveditelnost uvádění složek na etiketách se liší; někteří by upřednostňovali, aby tyto informace bylo možné uvádět mimo etiketu prostřednictvím QR-kódů, aplikací nebo webových stránek, zatímco jiní naprosto trvají na tom, že alkoholické nápoje by se neměly lišit od ostatních potravinářských a nápojových odvětví. Evropský parlament vyzval Evropskou komisi, aby zvažila možnost povinného uvádění zdravotního varování a obsahu kalorií na etiketách alkoholických nápojů.

Níže se jedná o aktualizaci briefingu zveřejněného v dubnu 2021.

V plánu „Evropa proti rakovině“, který byl zveřejněn 3. února 2021, chce Komise „omezit škodlivou spotřebu alkoholu“ jako součást opatření pro prevenci rakoviny. Podle Světové zdravotnické organizace (WHO), na který se v plánu Komise pro boj proti rakovině odkazuje, je v Evropě i nadále nejvyšší míra konzumace alkoholu na světě, což má za následek nejvyšší podíl na úmrtí způsobených konzumací alkoholu. WHO označuje rakovinu za hlavní příčinu úmrtí způsobenou alkoholem v EU (29 % úmrtí způsobených alkoholem), následovanou cirhózou jater (20 %), kardiovaskulárními chorobami (19 %) a zraněním (18 %). Alkohol je příčinou více než 60 nemocí, včetně nejméně sedmi druhů rakoviny (úst, horní části krku, hrtanu, jícnu, prsu, jater a tlustého střeva).

S podporou plánu proti rakovině a v souladu s udržitelným rozvojem OSN, chce Komise dosáhnout relativního snížení škodlivého užívání alkoholu nejméně o 10 % do roku 2025. Mezi plánovaná opatření patří revize právních předpisů EU týkajících se zdanění alkoholu a přeshraničních nákupů alkoholu, omezení prodeje alkoholických nápojů mladým lidem a přezkoumání propagační politiky EU v oblasti alkoholických nápojů. Komise uvádí, že do konce roku 2022 přijde s návrhem na povinné označování složení a uvádění výživových hodnot na etiketách alkoholických nápojů. Další návrh, týkající se zdravotních varování na etiketách, bude předložen do konce roku 2023.

Víno a aromatizované vinné nápoje

Odvětví vína a aromatizovaných vinných nápojů ve své příloze k návrhu

samoregulace uvádí, že se zavazuje poskytovat spotřebitelům příslušné informace, ale že bude záležet na jednotlivých výrobcích, jak nejlépe informace sdělí: Některé hospodářské subjekty budou poskytovat informace na etiketě, jiní, často malé a střední podniky nebo mikropodniky, budou spíše využívat online informace.

Odvětví rovněž uvádí, že v zájmu zajištění jednotného přístupu se zavazuje, že do tří let vytvoří harmonizovaný, komplexní a moderní informační systém, který spotřebitelům umožní snadný přístup k informacím o výživových hodnotách a složení produktů. Podle jejich názoru, používání nástrojů mimo etiketu zohledňuje specifika odvětví vína a zajistilo by, že spotřebitelé by mohli získat informace ve svém vlastním jazyce a zároveň by se usnadnil hladký průběh prodeje vinařských produktů na jednotném trhu.

Odvětví rovněž argumentuje tím, že stále více spotřebitelů dnes nakupuje víno online a že s ohledem na tento vznikající trend je třeba vyvinout harmonizovaný způsob komunikace mimo etiketu. Měl by být vyvinut společný komunikační nástroj pro celou EU, který by nabízel podporu podnikům, které si nemohou dovolit vytvořit vlastní komunikační systém. Tento nástroj by byl také užitečným příkladem pro podniky, které se rozhodnou vytvořit si vlastní systém. Byla by zapotřebí podpora zejména pro malé a střední podniky a mikropodniky, které podle údajů z odvětví představují více než 90 % trhu. Dvě ze tří lahví vína vyrobeného v Evropě prý pocházejí z hroznů vypěstovaných malými a středními podniky.

Hospodářské subjekty, které chtějí poskytovat informace prostřednictvím komunikačních nástrojů mimo etiketu, by měly zahrnovat např. webový odkaz, QR kód, ikonu, symbol nebo podobné prostředky na etiketě nebo obalu, a to s využitím technologií, které by spotřebitelům umožnily snadný a přímý přístup k informacím. Výživové údaje by se mohly omezit na energetickou hodnotu a mohly by být přidány informace na jednotlivou dávku, i když uznávají, že objemy dávek a pokyny pro spotřebu se v jednotlivých členských státech liší. Energetická hodnota by mohla být vypočítána na základě konkrétního vína nebo na základě obecně zjištěných údajů (průměrná hodnota typického vína). Z databáze pro celou EU, která by shromažďovala obecné údaje pro každou ▶

příslušnou podkategorii vína. Odvětví rovněž poskytuje informace o kaloriích na jednu dávku a na kategorii vína na společných internetových stránkách.

S cílem zohlednit specifika procesů výroby vína jsou v příloze navrženy zásady, které by se měly uplatnit při definování seznamu složek: Za prvé, pomocné látky při zpracování vína by měly být ze seznamu složek vyloučeny; přírodní látky používané k úpravě hroznů by měly být vyřazeny a ze seznamu složek by měly být vyloučeny přídavné látky, které lze použít na poslední chvíli před stáčením do lahví, které výrobci pravděpodobně používají nebo používají nejčastěji při výrobě daného výrobku. Přítomnost látek způsobujících alergie by však měla být uvedena, jak požaduje nařízení FIC.

Další vývoj v odvětví vína

Označování vína a vinařských produktů je součástí balíčku tří souborů, které společně tvoří reformu SZP. Označování patří do souboru týkajícího se společné organizace trhu (SOT). V rámci interinstitucionálních jednání (jednání v rámci dialogu) mezi Evropským parlamentem, Radou a Komisí o reformě SZP byla v červnu 2021 sjednána předběžná dohoda, podle níž by se u vína a aromatizovaných vinných nápojů měl na etiketě uvádět pouze obsah kalorií (energetická hodnota), zatímco složení a další výživové údaje by mohly být uvedeny mimo etiketu. (například prostřednictvím aplikací, QR kódů nebo webových stránek). Zemědělský výbor, který byl za tuto problematiku v Parlamentu zodpovědný, schválil dohodu v září a hlasování všech poslanců Evropského parlamentu na plenárním zasedání se očekává v listopadu 2021.

ZDROJ: EPRS (EUROPEAN PARLIAMENTARY RESEARCH SERVICE)/TARJA LAANINEN/ ZÁŘÍ 2021/JS

Studie JRC ke společné zemědělské politice v Zemědělském výboru EP dne 11. 10. 2021

Odpoledne od 16:45 do 18:45 hod. proběhla debata v EP ke studii Společného výzkumného střediska (JRC).

Zástupce Komise (DG AGRI)

Desítky let probíhal ekonomický růst na úkor životního prostředí. Nová SZP jde opačným směrem. Bude pokles v obchodu, EU je čistý vývozce, nejvíce bude

postižena živočišná výroba. Dojde ke zvýšení cen a k snížení produkce. Náklady se musí snížit pomocí nových technologií. Inovativní agronomické postupy a technologie sníží ceny, ale dopady budou různé podle členských států. To bude záviset na jejich strategických plánech. Reforma SZP je zásadní, ale sama o sobě nestačí. USA a Čína mají taky své programy.

Vyjádření některých poslanců

N. Lins (předseda ZV): Ceny porostou nejen pro konzumenty, ale i pro výrobce.

H. Dorfmann: Studie se tajila, až letos v srpnu byla zveřejněna. Je nutné, aby se zvýšily i spotřebitelské ceny, jinak to nebude fungovat.

C. Aguilerová: Je jasné, proč zpráva byla předložena tak pozdě – někdo něco záměrně skrýval. Navíc v ní chybí řada informací.

U. Müllerová: Postiženi novou SZP budou zemědělci. Ceny jsou 40 let stejné, spotřebitel nechce platit více. Zpráva byla zveřejněna příliš pozdě. Kdy bude model s dopady kompletní?

M. Häusling: Souhlasím s Komisí, že se sníží produkce a zvýší ceny. Musí se omezit pesticidy, antibiotika. Zemědělci musí nést svůj díl odpovědnosti, ale chování spotřebitelů se podle studie nemění. Kdežto například v Německu narůstá podíl ekologického zemědělství a snižuje se třeba spotřeba masa. Ve studii chybí množství potravin, které se vyhazuje.

I. David: Studie měla předcházet plánování a neměla být Parlamentu předložena až těsně před spuštěním reformy. Považuji to za neodpovědný experiment s celou společností. Je to jako v padesátých letech ve východních zemích.

Z. Kužmiuk: V důsledku opatření Zelené dohody se sníží zemědělská produkce, která se přenesla mimo území EU.

C. Avramová: Není jasné, co přinese obětování produkce životnímu prostředí.

I. Tolleretová: Proč Komise nenechala zavčas zpracovat celkovou studii o dopadech? Nehovoří se v ní o milionech občanů EU v potravinové nouzi.

S. Schmiedtbauerová: Ceny potravin porostou, příjmy zemědělců budou klesat a dovozy narůstat. Jak chce Komise kompenzovat tyto důsledky?

Ještě několik postřehů dalších poslanců: Udržitelnost musí být nejenom ekologická, ale i ekonomická. Snížení produkce potravin o 15% a zvýšení cen o 10 %, přitom narůstají ceny energií. Nesmíme chtít Evropu, která bude ješ-

tě méně soběstačná. Máme schvalovat novou legislativu a Komise před námi tají, co už půl roku ví. Jdeme někam na neznámou cestu.

Zástupce Komise (DG AGRI)

První čísla ze studie vyšla v září, ale předtím (od ledna) jsme se zabývali způsobem prezentace dat. Načasování skutečně nebylo nejšťastnější. Emise už známe detailně podle regionů, ale řadu jiných dat ještě nemáme. Nemáme ani strategické plány od členských států. Práce na studii jsme zahájili už v roce 2018, bylo k tomu i několik seminářů. Co se týče sociální výkonnosti SZP, jsme na tom dobře, ale co se týče ekologické výkonnosti, musíme snížit emise. Musíme nejvíce zmírnit negativní dopady a naopak prosazovat to, co je pozitivní. Existuje zde tendence postavit ekonomiku proti životnímu prostředí. Máme ale nové technologie, jako je ekologické zemědělství, přesné zemědělství a další, které mohou zlepšit ekonomickou účinnost a také snížit ekologickou stopu. Musíme nechat zpracovat ještě další analýzu, podle sektorů a regionů. Strategické plány členských států jsou velmi důležité, protože nejlépe znají své možnosti a problémy.

Závěr předsedy ZV EP (N. Lins)

Komise udělala faul tím, že nám studii předložila až v srpnu.

Celý videozáznam v češtině je na adrese: https://multimedia.europarl.europa.eu/cs/committee-on-agriculture-and-rural-development_20211011-1645-COMMITTEE-AGRI_vd

JIŘÍ SEDLO

Nová strategie EU „od zemědělce ke spotřebiteli“: zdravější a udržitelnější potraviny

Tisková zpráva PLENÁRNÍ ZASEDÁNÍ EP (1. čtení), Štrasburk 20. 10. 2021 – Parlament vítá strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ (Farm to Fork) a zdůrazňuje, že produkovat udržitelné a zdravé potraviny a být přitom šetrní ke zvířatům je zásadní pro dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu. Jedná se mimo jiné o cíle v oblasti klimatu, biologické rozmanitosti, znečištění a veřejného zdraví.

Podle poslanců je třeba posílit udržitelnost ve všech fázích potravinového řetězce. Zopakovali, že k tomu musí přispět všichni – od zemědělců až po spotřebitele. Komise by se navíc měla ▶

postarat o to, aby zemědělci dostávali na zisku z udržitelně produkováných potravin spravedlivý podíl. Zlepšit by se mělo také jejich postavení v dodavatelském řetězci, mimo jiné díky změnám v pravidlech hospodářské soutěže.

Mezi další doporučení Parlamentu patří:

Zdravější potraviny

- doporučení EU o zdravé výživě založená na vědeckých poznatcích, včetně povinného označení výživové hodnoty na přední straně obalu
- omezení nadměrné spotřeby masa a vysoce zpracovaných potravin, které mají vysoký obsah soli, cukru a tuků. Stanovení maximálního množství soli, cukrů a tuků, které takto zpracované potraviny mohou obsahovat.

Pesticidy a ochrana opylovačů

- zlepšit proces schvalování pesticidů a monitorování jejich použití, aby ochrom chránili opylovače a biologickou rozmanitost
- závazné cíle pro omezení pesticidů: členské státy by tyto cíle měly plnit v rámci svých strategických plánů SZP.

Emise skleníkových plynů

- klimatický balíček „Fit for 55“, který usiluje o 55% snížení emisí do roku 2030, musí regulovat emise ze zemědělství a souvisejícího využívání půdy a stanovit ambiciózní cíle – přísným kritériím musí podléhat například výroba energie z obnovitelných zdrojů na bázi biomasy
- je třeba obnovit a posílit přírodní propady uhlíku.

Ekologické zemědělství

- ekologicky obhospodařovaná půda v EU by měla do roku 2030 zabírat větší plochu
- poptávku po produktech je třeba stimulovat odpovídajícími iniciativami – propagačními opatřeními, zadáváním veřejných zakázek či fiskálními pobídkami.

Usnesení bylo přijato 452 hlasy pro, 170 bylo proti a 76 se zdrželo hlasování. Hlasování proběhlo v úterý 19. 10. 2021 a výsledky byly oznámeny ve středu.

Evropská komise plánuje v souvislosti se strategií „od zemědělce ke spotřebiteli“ řadu legislativních návrhů. Poslanci EP zdůrazňují potřebu vědeckých předběžných posouzení dopadu těchto návrhů a během rozpravy na plenárním

zasedání mnoho z nich vyjádřilo politování nad pozdním zveřejněním zprávy Společného výzkumného střediska o dopadu strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ ze strany Komise.

Prohlášení zpravodajů

Herbert Dorfmann (EPP, IT), zpravodaj Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova, po hlasování uvedl: „O to, aby zemědělství bylo udržitelné, musí usilovat jak zemědělci, tak i spotřebitelé. Naši zemědělci si již nyní vedou skvěle, takže když je oprávněně žádáme, aby pokračovali v omezování pesticidů, hnojiv a antibiotik, musíme je také podporovat – jinak se výroba pouze přesune mimo EU. Přitom musí zůstat prioritou, aby byly potraviny dostupné za rozumné ceny.“

Anja Hazekampová (THE LEFT, NL), zpravodajka Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin, dodala: „Současná pravidla EU podporují nejen modely zemědělství, které škodí životnímu prostředí, ale vedou také k dovozu výrobků, jež nesplňují kritérium udržitelnosti. Navrhujeme konkrétní opatření, která náš potravinový systém vrátí zpět do mezí přijatelných pro naši planetu. K tomu je třeba podporovat produkci místních potravin a upustit od intenzivního chovu hospodářských zvířat a od monokultur, při kterých se používá mnoho pesticidů. Udržitelný potravinový systém má rovněž zásadní význam pro budoucnost zemědělců.“

(KRÁČENO)

Vietnam ve středu zájmu exportérů vína

22. 10. 2021 – Čína uvalila clo na australské víno přes 200 % na období pěti let a Austrálie musí hledat kompenzaci za Čínu, ale také zmírnit dopady pandemie, kterou toto odvětví utrpělo. Přestože Vietnam není bez výzev, ukazuje se jako jedna z nejslibnějších zemí pro vinařský průmysl. Vietnam zaznamenal obrovské zvýšení životní úrovně. Kupní síla roste a u alkoholu se preferují zahraniční značky. Konzumace alkoholu je pro mnoho Vietnamců každodenní událostí. Spotřeba alkoholu se od roku 2010 do roku 2020 zvýšila o 95 % a Vietnam je dnes 5. největší spotřebitel alkoholu na světě (9l etanolu na osobu a rok).

Vietnamský životní styl sice ještě nezačlenil víno do svých konzumních

návyků, ale preference se postupně mění, zejména díky rostoucí střední třídě. Spotřeba vína se proto výrazně zvyšuje a v minulém roce činila 15,3 milionu litrů. Na trhu jsou hlavně francouzské značky (35 %), z Chile (25 %), následované italskými a australskými značkami. Nejprodávanější vína jsou červená s podílem kolem 65 % na trhu, následují bílá s 25 % a sekty s 10 %. Vietnam má nesčetné množství dohod o volném obchodu a tím vzniká silné konkurenční prostředí. Pro české exportéry je to ale nejen konkurence, ale i propagace vína, které ve spotřebě za pivem a destiláty stále silně zaostává.

Firemní dárky představují klíčový segment trhu, přičemž nejoblíbenějšími příležitostmi jsou oslavy Nového lunárního roku, které mohou generovat až 80 % spotřeby. Láhev vína je obvyklý dárek jako poděkování na konci roku pro zaměstnance i obchodní partnery.

ZPRACOVAL: ING. LUBOŠ MAREK, MÍSTNÍ SPOLUPRACOVNÍK MINISTERSTVA ZEMĚDĚLSTVÍ VE VIETNAMU, E-MAIL: COMMERCE_HANOI@MZV.CZ

Jak spolu souvisí kondice a konzumace alkoholu

Americká studie zkoumala vztah mezi fyzickou kondicí a konzumací alkoholu a závislostí na něm. Podle studie mají lidé s vyšší kondicí tendenci konzumovat více alkoholu než průměr a mají nižší riziko závislosti na alkoholu. Studie Cooperovy kliniky v Dallasu (Texas) zkoumala údaje více než 38 000 zdánlivě zdravých osob ve věku 20 až 86 let po dobu 30 let. Kardiorespirační zdatnost, měřená pomocí testu na běžeckém pásu do vyčerpání, byla dána do souvislosti s udávanou vlastní spotřebou alkoholu a závislostí na alkoholu.

Z vyhodnocení vyplývá, že zdatnější lidé mají tendenci konzumovat více alkoholu, ale zároveň je u nich nižší riziko závislosti na alkoholu. Z toho vyplývá, že ženy a muži se střední nebo vysokou fyzickou zdatností mají větší pravděpodobnost střední nebo vysoké konzumace alkoholu než ti s nízkou fyzickou zdatností. Je zřejmé, že sportovní životní styl a vědomé požívání alkoholu spolu souvisejí. Zajímavé také bylo, že u mužů, kteří hodně pili, byla vyšší úroveň fyzické zdatnosti spojena s nižší mírou podezření na závislost na alkoholu. Nejvyšší ▶

podíl klinicky relevantních problémů s alkoholem měli muži v kategorii s nízkou kondicí.

DER WINZER/16. 9. 2021/JS

Společná tisková zpráva EU a USA o celosvětovém závazku týkajícím se methanu

Brusel, 18. září 2021 – Evropská unie a Spojené státy dnes oznámily celosvětový závazek týkající se methanu, iniciativu na snížení celosvětových emisí methanu, která má být zahájena na konferenci OSN o změně klimatu (COP26) v listopadu v Glasgow. Prezident Biden a předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová naléhavě vyzvali země účastníci se Fóra největších světových ekonomik zaměřených na energetiku a klima pod vedením USA, aby se k tomuto závazku připojily, a uvítala země, které již vyjádřily svou podporu.

Země, které se připojí k celosvětovému závazku týkajícímu se methanu, se zavazují ke společnému cíli, jímž je snížit do roku 2030 celosvětové emise methanu nejméně o 30 % ve srovnání s úrovní roku 2020 a přejít k využívání nejlepších dostupných inventarizačních metod pro kvantifikaci emisí methanu se zvláštním zaměřením na zdroje emisí s vysokým podílem emisí. Splněním závazku by se oteplování do roku 2050 snížilo o nejméně 0,2 stupně Celsia. Jednotlivé země mají velmi rozdílné profily emisí methanu a potenciál k jejich snižování, ale všechny mohou přispět k dosažení společného celosvětového cíle tím, že přijmou dodatečná opatření ke snížení emisí methanu na svém území a zapojí se do mezinárodní spolupráce. Hlavními zdroji emisí methanu jsou ropa a plyn, uhlí, zemědělství a skládky. Tato odvětví mají různé výchozí pozice a různé možnosti krátkodobého snížení emisí methanu, přičemž největší potenciál pro cílené zmírnění do roku 2030 má odvětví energetiky.

Svou podporu celosvětovému závazku týkajícímu se methanu již vyjádřila Evropská unie a dalších osm zemí: Mezi těmito zeměmi je šest z patnácti největších světových producentů emisí methanu. Společně tyto země představují více než pětinu celosvětových emisí methanu a téměř polovinu světové ekonomiky.

V letošním roce Evropská komise navrhne právní předpisy v oblasti měření, vykazování a ověřování emisí methanu, stanoví limity pro vypouštění methanu do ovzduší a jeho spalování na flérách a stanoví požadavky na zjišťování a opravy úniků. Evropská komise se rovněž snaží urychlit zavádění zmírňujících technologií prostřednictvím širšího zavádění „uhlíkového zemědělství“ v členských státech Evropské unie a prostřednictvím jejich strategických plánů společné zemědělské politiky. Také pracuje na podpoře produkce biomethanu ze zemědělského odpadu a zbytků. V neposlední řadě Evropská komise podporuje program UNEP, pokud jde o zřízení nezávislého mezinárodního střediska pro sledování emisí methanu (IMEO), které by řešilo globální nedostatek údajů a transparentnost v této oblasti, a to i formou finančního příspěvku. IMEO bude hrát důležitou úlohu při budování solidních vědeckých základů pro výpočty emisí methanu a plnění celosvětového závazku týkajícího se methanu.

Na výzvu prezidenta a ve spolupráci s americkými zemědělci a farmáři pracuje americké ministerstvo zemědělství na výrazném rozšíření dobrovolného zavádění klimaticky šetrných zemědělských postupů, které sníží emise methanu z klíčových zemědělských zdrojů, a to prostřednictvím pobídek k zavádění zdokonalených systémů hospodaření s hnojem, anaerobních vyhnívacích nádrží, nových krmiv pro hospodářská zvířata, kompostování a dalších postupů. Kongres USA zvažuje doplňkové financování, které by mnohé z těchto snah podpořilo. Mezi návrhy, které Kongres předkládá, je například rozsáhlá iniciativa na zasypaní a sanaci osiřelých a opuštěných ropných, plynových a uhelných vrtů a dolů, což by emise methanu výrazně snížilo.

Svou podporu celosvětovému závazku týkajícímu se methanu již vyjádřila Evropská unie a dalších osm zemí: Argentina, Ghana, Indonésie, Irák, Itálie, Mexiko, Spojené království, Spojené státy. Spojené státy, Evropská unie a další z prvních podporovatelů závazku se budou snažit přesvědčit další země, aby se k celosvětovému závazku týkajícímu se methanu připojily. Závazek bude formálně přijat na konferenci COP 26.

EVROPSKÁ KOMISE (KRÁCENO)

Obchodní řetězec Tesco zahájil prodej potravin ve vratných obalech

Obchodní řetězec Tesco se spojil s organizací Loop zaměřenou na opětovné používání obalů s cílem snížit produkci plastového odpadu. Některé prodejny ve Velké Británii tak nyní umožňují zákazníkům zakoupit produkty ve vratných obalech. Obaly mohou být po použití vráceny do obchodu, umyty a znovu naplněny. Tesco tuto možnost zatím nabízí u 88 produktů s plánem nabídku rozšířit. Ceny produktů ve vratných obalech jsou s původními cenami srovnatelné.

ZPRAVODAJ PK ČR 38/2021

Strava založená na rostlinných alternativách živočišných produktů může mít podle britské studie pozitivní vliv na střevní mikrobiotu

Británie by se mohla stát novým centrem produkce alternativ. Nová britská studie katedry aplikovaných věd na London South Bank University potvrdila, že nahrazení masa za rostlinné alternativy může vést k pozitivním změnám ve střevní mikrobiotě. Studie tak podporuje tvrzení, že rostlinné alternativy živočišných produktů jsou vhodnou součástí zdravé a vyvážené stravy. Spolehlivost studie je zatím limitovaná z důvodu zahrnutí jen malého počtu dobrovolníků do sledování účinků konzumace rostlinných alternativ masných výrobků, může ale být prvním krokem k vyvrácení tvrzení, že konzumace pouze rostlinných proteinů spotřebitelům neprospívá. Podle britské komunikační společnosti Lexington by se navíc díky prudkému nárůstu popularity alternativních proteinů Velká Británie mohla stát vhodným místem pro podporu inovací v tomto odvětví. Británie by tak díky větší volnosti v opatřeních mohla v produkci rostlinných a alternativních produktů pokročit rychleji než EU.

ZPRAVODAJ PK ČR 37/2021

Společnosti Nomad Foods a BlueNalu usilují o vstup laboratorně pěstovaných mořských plodů na evropský trh

Největší evropský producent mražených potravin Nomad Foods se spojil ▶

s americkou společností BlueNalu, která vyvíjí škálu laboratorně pěstovaných mořských plodů. BlueNalu se zaměřuje hlavně na vývoj variant mořských plodů, které jsou nejvíce importovány, rybolovem nejvíce ohroženy, nebo obsahují vyšší množství kontaminantů – například tuňák, mahi-mahi, či chňapal. Evropa je největším dovozcem mořských plodů na světě, poptávka trojnásobně převyšuje evropskou produkci. Podle vyjádření společnosti představují laboratorně pěstované ryby a mořské plody environmentálně šetrnější alternativu konvenční produkci a lovu.

ZPRAVODAJ PK ČR 38/2021

Finští vědci laboratorně vypěstovali kávová zrna

Vědci z Finského centra technického výzkumu (VTT) laboratorně vypěstovali kávová zrna – káva z nich připravená odpovídá vůni a chuti běžné kávy. Poptávka po kávě je v současné době vysoká, do roku 2050 by se měla až ztrojnásobit. Laboratorně pěstovaná zrna tak tvoří vhodnou alternativou produkce. VTT odhaduje, že komerční produkce laboratorně pěstované kávy by mohla být zahájena již za 4 roky.

ZPRAVODAJ PK ČR 39/2021

Nové alternativy masa z mořských řas budou uvedeny na americký trh začátkem roku 2022

Potravinářská společnost Tofurky zaměřující se na produkci rostlinných náhražek masných výrobků se spojila se společností Triton Algae Innovations s cílem uvést na trh inovativní alternativu masa vyrobenou z mořských řas. Triton pěstuje zelenou řasu chlamydomonas reinhardtii pod ultrafialovým světlem, čímž řasa přestává produkovat chlorofyl, zvyšuje produkci hemu (u obratlovců je hem součástí hemoglobinu) a získává tak červenou barvu. Řasa tudíž není genomicky upravená a obsahuje 40–50 % bílkovin, minerály, vápník a draslík a některé karotenoidy, čímž se stává vhodnou náhražkou masa. Společnosti připravují uvést produkty na bázi této řasy na americký trh již začátkem roku 2022.

ZPRAVODAJ PK ČR 39/2021

Hybridní potraviny vyrobené z rostlinných proteinů i laboratorně pěstovaných proteinů a tuků by se mohly v dohledné době objevit i na evropském trhu

Producenti a experti zabývající se produkcí alternativních proteinů během konference konané na začátku září projednávali mimo jiné i budoucnost takzvaných hybridních potravin, tedy potravin složených jak z rostlinných proteinů, tak z proteinů či tuků pěstovaných v laboratořích. Zástupci se během konference shodli na tom, že v hybridních potravinách je budoucnost, a že by se v dohledné době mohly – po schválení Evropským úřadem pro bezpečnost potravin – objevit i na evropském trhu. Spotřeba jen rostlinných alternativ v Evropské unii vzrostla mezi roky 2018 a 2020 o 49 %. Laboratorně pěstovaný tuk podle expertů dodá rostlinným alternativám masovější chuť, vzhled a aroma. Navíc omezí používání rostlinného tuku, který je často získávaný z monokultur, čímž negativně dopadá na biologickou rozmanitost.

ZPRAVODAJ PK ČR 39/2021

Z oxidu uhličitého se stane potrava. Čínští vědci vymysleli, jak ho přeměnit na škrob

Čínští vědci oznámili, že přišli na nový způsob výroby škrobu. Místo složité přípravy tradiční zemědělskou cestou ho teď umí vyrábět průmyslově, a to z oxidu uhličitého. Metodu popsali v odborném časopise Science. Nová cesta umožňuje změnit způsob výroby škrobu z tradiční zemědělské na jednoduchou průmyslovou výrobu a otevírá současně novou technickou cestu pro syntézu složitých molekul z oxidu uhličitého. A naznačuje také masivnější využití tohoto skleníkového plynu, a tedy možnost jeho lepšího vázání, což by mohlo snížit dopady klimatické krize způsobené oteplováním planety. Škrob je jeden ze základních stavebních kamenů naší civilizace a nalézt se dá leckde; je hlavní složkou mouky, ale využívá se také v kvasném průmyslu, ve farmacii, k výrobě lepidel, nátěrů a apretur a pro výrobu škrobových derivátů. V současné době se škrob získává především z rostlin, jako je kukuřice, u nás hlavně z brambor a pšenice.

ZDROJ: WWW.CT24.CZ, AUTOR: KAR, 27. 9. 2021 (KRÁCENO)

Nestlé rozšířilo svou nabídku veganských výrobků o vejce a krevety na rostlinné bázi a přeformulovalo cereální výrobky s cílem snížení obsahu cukru a soli

Potravinářská společnost Nestlé v rámci svého cíle posílení produkce alternativních proteinů a snižování obsahu cukru a soli ve svých produktech rozšířila svou veganskou nabídku výrobků o náhražku vajec a krevet na rostlinné bázi a učinila velký pokrok v reformulaci obilninových produktů. Vejce z řady výrobků Garden Gourmet vEGGie je vyrobené ze sójových bílkovin, obsahuje omega – 3 masné kyseliny a chuti, výživovými vlastnostmi i strukturou se podobá skutečnému vejci. Krevety jsou vyrobené z kombinace mořských řas, hrášku a kořene konjaku (zmijovce obecného). Reformulací cereálních výrobků pak Nestlé usiluje do konce roku 2021 u svých vybraných snídaňových výrobků o snížení obsahu cukru o 16 % a obsahu soli o 50 %.

ZPRAVODAJ PK ČR 42/2021

Americká společnost vyrábějící rostlinné náhražky masných výrobků plánuje spouštění prodeje ve Spojeném království a Evropské unii

Americká společnost Impossible Foods Inc., vyrábějící rostlinné náhražky masných výrobků, oznámila plán spuštění prodeje svých výrobků ve Spojeném království a potvrdila podání žádostí o schválení prodeje u Agentury pro potravinové standardy Spojeného království. Impossible Foods již v roce 2019 podala žádost o schválení produktu Evropskému úřadu pro bezpečnost potravin. Společnost se zaměřuje na produkci realisticky vypadajících krvavých burgerů. Nepochybuje o tom, že povolení k prodeji ve Spojeném království i EU získá, termín plánovaného vstupu na trh ale zatím neuvedla. V současné době se produkt společnosti prodávají ve Spojených státech amerických, Kanadě, Singapuru, Hongkongu a ve Spojených arabských emirátech.

ZPRAVODAJ PK ČR 43/2021

Šestina mladých dospělých v EU ani nepracuje, ani nestuduje

V zemích EU nebyla v roce 2020 více než šestina mladých dospělých ▶

ve věku 20 až 34 let zaměstnána ani se systematicky nepřipravovala na budoucí povolání. U příležitosti Světového dne dovedností mládeže vydal Eurostat v polovině července zprávu informující o změnách v účasti mladých dospělých na trhu práce, k nimž došlo v uplynulém kalendářním roce. Poslední výsledky průzkumu pracovních sil v EU ukazují, že trend klesajícího podílu mladých lidí, kteří nejsou zaměstnáni ani se nevzdělávají, pozorovatelný od roku 2013 se v loňském roce opět proměnil v meziroční nárůst. Do uvedené kategorie se loni zařadilo 17,6% osob ve věku 20 až 34 let, tedy o 1,2 p. b. více než v roce 2019. K nárůstu došlo u všech tří dílčích pětiletých věkových skupin: o 1,2 p. b. ve skupině 20–24 let (na hodnotu 15,7%), o 1,4 p. b., ve skupině 25–29 let (18,6%) a o 0,8 p. b. ve skupině 30–34 let (18,2 %).

Odborníci z Eurostatu to dávají do souvislosti s hospodářským poklesem v důsledku pandemie covidu-19. Značné rozdíly panovaly mezi pohlavími. Zatímco z mladých žen ve věku 20 až 34 let nebylo zaměstnáno ani se nepřipravovalo na budoucí povolání 21,5%, mezi muži byl zaznamenán podíl 13,8%. Velké odlišnosti také vykazovaly jednotlivé členské státy EU. Mezi muži byl nejnižší podíl zaznamenán v České republice (5,6%), mezi ženami pak v Nizozemsku (9,5%). Naproti tomu nejvyšší hodnoty byly evidovány v Itálii, a to jak u mužů (24,0%), tak i u žen (35,0%).

STATISTIKA A MY 9-2021/BIT.LY/3BPRTZ9

Francie zakázala od ledna 2022 používání plastových obalů u některých čerstvých potravin

Francouzská vláda oznámila dne 11. 10. 2021, že od 1. 1. 2022 vstoupí v platnost zákaz používání plastových obalů u čerstvých potravin, a to v rámci širšího zákona o oběhovém hospodářství z července 2019. Opatření vedoucí k výraznému snížení plastového odpadu se dotkne asi 30 výrobků, převážně celoročně nakupovaného ovoce a zeleniny, s výjimkou některých křehkých produktů jako jsou bobulové ovoce, loupané a krájené nebo rychle se kazící potraviny. Dle odhadu je nyní ve Francii prodáváno 37 % ovoce a zeleniny v plastových obalech. Francie již zakázala používání plastů na jedno použití, od roku 2020 je zakázáno používat předměty, jako jsou plastová brčka, jednorázové příbory a obaly z polystyrenu. Cílem francouzské vlády je do roku 2026 veškeré ovoce a zeleninu prodávat bez plastového obalu, a do roku 2040 plasty na jedno použití eliminovat úplně.

ZPRAVODAJ PK ČR 42/2021

Možné zneužití zemědělských fondů EU na Slovensku

Výbor pro kontrolu rozpočtu EU Evropského parlamentu jednal dne 25. 10. 2021 o podvodech v Zemědělské platební agentuře Slovenska a na Pozemkovém fondu. Schůzi výboru si vyžádala Komise EU. Jednání se účastnil slovenský ministr zemědělství Samuel Vlčan, zástupce

OLAF (Evropský úřad pro boj proti podvodům) a zástupce Komise (DG AGRI).

V Zemědělské platební agentuře vznikly podvody, které na žádost Slovenska vyšetřovala Komise. OLAF nyní ukončil vyšetřování a DG Agri provedlo forézní audit. Mezitím byla vyměněna 1/3 pracovníků této agentury, která přišla o akreditaci, aby ji poté dodatečně opět získala. Proti 11 fyzickým a právnickým osobám byly v srpnu podány soudní žaloby. OLAF objevil řadu podvodů, do kterých byli zapojeni i nejvyšší úředníci agentury. Bude následovat řada změn zákonů a zřízení registru uživatelů půdy.

Například na stejnou parcelu čerpaly dotace dvě různé osoby. Podvody byly odhaleny i na Pozemkovém fondu. Problémy byly například s přímými platbami souvisejícími s pozemkovou reformou, s identifikací pozemků v katastru. Některým lidem byla ukradena půda. Na pozemkovém fondu neprobíhala dostatečná kontrola.

Podle vyjádření různých poslanců, se Komise celým problémem začala zabývat až na základě demonstrací tímto postupem postižených osob na Slovensku. Docházelo k obohacování oligarchů. Některým osobám bylo v této souvislosti vyhrožováno smrtí. Další uvedený případ byl jeden traktor, který prošel šesti družstvy a každé na něj dostalo dotaci. Šlo o organizovanou mafii.

Závěr předsedkyně výboru: Jde o jasné podvody, které je třeba potrestat.

Celý videozáznam (slovensky) je na adrese: https://multimedia.europarl.europa.eu/en/committee-on-budgetary-control_20211025-1645-COMMITTEE-CONT_vp
VYBRAL JIŘÍ SEDLO